

Juha-Pekka Koskinen:

Kirjailija joka ei koskaan julkaissut mitään (Karisto 2007)

ISBN 978-951-2-34841-1

Kokoelman ensimmäinen novelli / Copyright: Juha-Pekka Koskinen

Lukijalle,

Tämän kokoelman ilmestyessä on kulunut kymmenen vuotta siitä, kun novellini ensimmäisen kerran painettiin kovien kansien väliin. 1997 “Ihme” palkittiin joulutarinoiden kirjoituskilpailussa ja kilpailun sadosta koottiin antologia. Antologian esittelyssä mainitaan, että Koskisella on romaanikäsikirjoitus odottamassa kustantajan päätöstä. Niin on nytkin, joten mikään ei ole muuttunut vuosien saatossa.

Kuluneiden vuosien aikana olen onnistunut sirottelemaan maailman tuuliin lukuisia novelleja. Ne ovat viihdyttäneet, kiihdyttäneet ja antaneet lukijoille ajattelemisen aihetta. Suurin osa niistä on ilmestynyt julkaisuissa, joita ei enää ole saatavilla. Siksi on paikallaan pelastaa nämä kolmetoista novellia yksien kansien väliin. Paljon jää vielä pelastamattakin, mutta jostakin on aloitettava.

Näissä tarinoissa liikutaan niin menneessä, nykypäivässä kuin tulevaisuudessakin. Kaikki ovet ovat auki. Toivottavasti uskallat astua peremmälle ja viihdyt hetken vieraanani.

J-P. Koskinen

Huomiseen, Erzbeth!

Tie oli muuttunut iltapäivällä mutaiseksi. Sitkeä, harmaa kura tarttui kenkiin ja housunlahkeisiin pukien kaikille kulkijoille samanlaiset polviin asti ulottuvat tummat sukat. Muta tunkeutui kenkiin, hiertyi varpaiden väliin ja paakkuuntui kynsien alle. Surkeasti määkiviä lampaita paimentavien koirien mahakarvoissa roikkui kuivuneita mutakokkareita. Savivellissä tarpovan kulkueen vauhti hidastui mateluksi. Illan alkaessa hämärtyä se pysähtyi kokonaan.

Johannes laski selässään olleen nyytin kivien väliin ja istui alas. Hän kuunteli ympärillään kaikuvaa puheensorinaa, lasten itkua ja miesten vihaista kinastelua. Miehet olivat eri mieltä siitä, mihin kulkueen tulisi mennä. Kukaan heistä ei kuunnellut toisiaan. Jokainen toisteli yhä äänekkäämmin

ja itsepäisemmin omaa mielipidettään. Lopulta he vain huusivat parrat täristen toinen toistensa suuhun.

Suurisilmäisiä ukkoja ja akkoja juoksenteli levolle asettuvien ryhmien luona etsimässä kadonneita omaisiaan. Vanha eukko tuli kysymään Johannekselta jotakin, mutta hän ei lopultakaan ymmärtänyt naisen maalaismurteesta mitään. Päätään pyöritellen hän kohotteli olkapäitään ja nainen meni matkoihinsa itkua tuhertaen. Pimeältä taivaalta kantautui voimakasta moottoreiden jyrinää, joka sai ihmiset vääntämään niskansa mutkalle. Naiset hurrasivat ja löivät käsiään yhteen, miehet huusivat sylkeä partoihinsa pärskytellen kuolemaa vihollisilleen. Näkymättömät koneet kulkivat jossakin pilvien keskellä, lähempänä taivasta kuin maata.

Palavan kylän aavemainen hehku näkyi vielä taivaanrannassa, kun Johannes asettui makuulle koipalloilta haisevan takkinsa päälle. Kivistä hohkaava kylmyys tunkeutui hänen luihinsa ja hän alkoi täristä. Hän muisti, ettei ollut syönyt mitään kylästä lähdön jälkeen. Kohmettunein sormin hän hapuili huovasta taiteltua nyyttiä ja sai käteensä valokuvan, jonka kehyksien lasi oli iskeytynyt rikki.

Railoisen lasin takaa häntä katsoivat kauniit kasvat. Mustavalkoinen kuva antoi vain aavistaa, kuinka sileä naisen ihon täytyi todellisuudessa olla. Kuvassa iloisesti tuikkivat silmät olivat oikeasti upottavat ja lämpimän ruskeat, siitä Johannes oli valmis lyömään vaikka vetoa. Tuuheat, tummat hiukset kehystivät noita eteerisiä kasvoja, jotka katsoivat jostakin menneisyyden leppoisasta rauhasta suoraan Johannesta.

Hän ei ollut koskaan ehtinyt tavata naista, ainoastaan nähnyt hänen valokuvansa ja lukenut hänen kirjeitään. Johanneksella oli tämä sama kuva kotona yöpöydällään, kaukana tästä mutaisten teiden halkomasta murenevasta maailmasta. Se kuva oli turvassa hiljalleen leijuvan pölyn keskellä. Tämän kuvan kehyksen lasi oli pirstoontunut tuhansiksi sirpaleiksi.

Kun ensimmäiset laukaukset olivat kaikuneet kylän öisillä

kujilla, vanha mies oli rynnännyt punaisen ristin toimistoon ja tuupannut Johanneksen syliin huovasta tehdyn nyytin. Ukko oli näyttänyt toisessa kädessään olevaa valokuvaa ja tunkenut se nyytin sisään. Johannes oli ehtinyt nähdä kuvassa Erzbethin hymyilevät kasvat. Kaiken sekasorron keskellä hän oli oivaltanut vasta nyt, että Erzbeth oli hänen vuokseen tuhlannut vähiä rahojaan käymällä valokuvaajalla. Toisen kuvista hän oli antanut tuolle ukolle ja toisen lähettänyt hänelle tuoksuviin kirjelappuihin käärittynä.

Vanhus oli kiskonut hänet talosta ulos pimeälle kadulle. Jostakin kuului jo tykkien käheitä yskähdyksiä ja valokuovaluoti halkaisi tumman taivaan aivan heidän päitensä yläpuolella. Ukko oli vilkuillut häntä sanomatta mitään. Tykkien laulaessa he eivät tarvinneet sanoja ymmärtääkseen toisiaan. Hän oli seurannut vanhusta, joka juoksi huohottaen ja itseksensä mumisten hänen edellään. Vähitellen vanhuksen pelko oli tarttunut häneenkin. Vaappuva maailma oli täynnä huutoa ja kumeita jysähdyksiä, taivaalta satavaa rappausta ja välähteleviä valoja.

Yhtäkkiä hän huomasi vanhuksen kadonneen jonnekin ja hän tungeksi yksin pakokauhun vallassa olevien kyläläisten joukossa vuorille kohoavalla tiellä. Naiset itkivät, lapset parkuivat ja kylän miehet huusivat loputtomia itkunsekaisia kirouksiaan. Koirat ulvoivat ja räkyttivät ihmisten jaloissa, lampaat määkivät kauhun vallassa. Pelko ajoi heitä kaikkia eteenpäin. He tuuppivat toinen toisiaan kovempaan vauhtiin, koirat, ihmiset ja lampaat.

Kolme päivää hän oli vaeltanut mykkänä silmät rasituksesta punoittaen. Maa tuntui välillä tärähtelevän aivan kuin vuorten takana olisi ollut kylkeään kääntävä jättiläinen. Laukausten kaiut kiirivät muuttolintujen lailla hitaasti laakson ylitse. Nyyttiä puristaen Johannes oli kulkenut hällisevien ihmisten seassa etsien Erzbethiä. Hän kirosi itseään siitä, ettei ollut järjestänyt tapaamista heti ensimmäisenä päivänä vaan lykännyt sen huomiseen. Vasta nyt hän tajusi, ettei täällä ollut lainkaan huomista.

Vaikka Johannes oli kuolemanväsäsynyt, hän ei saanut unta. Hän nousi istumaan ja näki etäällä nuotion loimotuksen ja muutaman hahmon, jotka istuivat tulen ääressä. Hän kääri haisevan takin kainaloonsa, otti nyyttinsä ja käveli maassa makaavia ihmisiä väistellen miesten luo. Nämä katsoivat häntä kyräillen mutta tekivät hänelle tilaa nuotion ääressä.

Nuorin heistä tuijotti silmät palaen liekkeihin ja pureskeli peukalonkynttään.

– Me palaamme vielä, hän mutisi yhä uudestaan ja uudestaan.

Johanneksen vieressä istuva mies hieroi harmaata partaansa.

– Jos Jumala suo, on kaikki huomenna paremmin.

Kolmas mies kohenteli pitkällä kepillä kituvaa nuotiota.

– Menemmekö huomenna länteen, etelään vai itään, tuuli yksin tietää, hän naurahti huvittuneena.

– Ase kädessä me palaamme ja silloin on heidän vuoronsa juosta. Jo huomenna palaamme ase kädessä, nuorukainen sanoi uhkaavasti.

–Huominen on Jumalan kädessä, harmaapartainen sanoi.

Nuorukainen naurahti halveksivasti ja sylkäisi tuleen.

– Huominen on omissa käsissämme.

Tulta kohentanut mies hymähti äänekkäästi.

–Mahtuuko huominen ja ase samaan käteen? Vai pidätkö asetta oikeassa ja huomista vasemmassa kädessä? hän kysyi pilkallisesti.

Nuorukainen irvisti ja sylkäisi uudestaan tuleen. Harmaapartainen teki huokaisten ristinmerkin. Tuli räsähteli kosteiden puiden palaessa vaivalloisesti.

Johannes kaivoi nyttistään Erzbethin valokuvan ja näytti sitä miehille.

Miehet puistelivat päätään kuvan kulkiessa kädestä käteen.

–Hän on kuollut, se on varma, nuorukainen sanoi vahingoniloisesti.

–Olipa hän kuollut taikka elossa, mitä merkitystä sillä on sinulle? Jumala yksin tietää missä hän on. Et näe häntä enää koskaan, jos se ei ole Hänen tahtonsa, harmaapartainen mies sanoi.

–Koko sola on mustanaan naisia. Eikö ole aivan sama onko naisesi tämä vai joku muu? sanoi tulta kohentanut mies.

Nuotio räiskähteli ja tuhannet kipinät nousivat kohti mustaa taivasta.

–Palaa omiesi luo. Et kuulu tänne, nuorukainen sanoi yhtäkkiä ja tuijotti uhkaavasti Johannesta.

Hän sieppasi kuvan tulta kohentaneen miehen kädestä ja heitti sen nuotioon. Mitään ajattelematta Johannes ojensi kätensä tuleen ja poimi kuvan käteensä. Palaneiden ihokarvojen käry sai nuorukaisen nyrpistämään nenäänsä.

– Hän on hullu, joku miehistä kuiskasi.

Miehet katsoivat Johannesta silmävalkuaiset pimeydessä loistaen kun hän pyyhki hihallaan noen tahrinmaa kehystä. Hiljaisuuden vallitessa hän työnsi kuvan takaisin nyttin sisään ja nousi ylös. Miehet katsoivat tyhjin silmin kuinka hän kulki nukkuvan leirin halki ja katosi pimeyden sekaan.

Hän kulki koko yön ajatellen, kuinka Erzbeth hymyilisi hänelle saadessaan nyttinsä takaisin. Erzbeth liikuttuisi kun hän näkisi vähän omaisuutensa ja hänen tummiin silmiinsä kihoaisi kyyneleitä. Johannes sulkisi hänet syliinsä ja lohduttaisi häntä. Erzbeth katsoisi häntä, hymyilisi uudestaan ja pyyhkisi kyyneleet pois. Hän sanoisi Erzbethille, että kohtalo oli vihdoin johdattanut heidät yhteen. Erzbeth nyökkäisi, tarttuisi hänen käteensä ja hymyilisi kolmannen kerran.

Kun nouseva aurinko kultasi itäisen taivaanrannan pilvet, Johannes havahtui kauempaa polulta kuuluviin äänin. Miehet nauroivat karkeasti. Nainen uikutti kimeästi kuin loukkuun jäänyt koira. Samassa polun mutkan peittävästä metsiköstä kuului kaksi terävää paukahdusta ja uikutus vaiken. Naurunrämähdys tervehti laaksossa kiirivää laukausten kaikua. Johannes poikkesi pehmein polvin mutaiselta polulta lehdeettömien pensaiden suojiin. Hän yritti kävellä rauhallisesti mutta jalat tahtoivat juosta.

Rajalla he saivat hänet kiinni. Maastopukuihin pukeutuneet, voimantunnostaan humaltuneet sotilaat tarttuivat hänen olkapäähänsä ja repivät häntä puolelta toiselle.

– Kuka olet? Et ole edes yksi heistä. Kuka olet? he kysyivät häneltä yhä uudestaan ja uudestaan.

Johannes tuijotti mykkänä heidän peilinä kiiltäviä silmiään osaamatta vastata mitään. Miehet kaatoivat hänet maahan ja yksi heistä painoi kengän hänen kurkulleen. Johannes haistoi tuoreen kenkälankin hajun johon sekoittui palaneen aserasvan tuoksu. Mies painoi pistoolin piipun hänen poskeaan vasten.

– Kuka olet? Mistä tulet? Mihin luulet meneväsi? he ärjyivät hänelle.

–Punainen risti, Johannes korisi kengänpohjan painaessa hänen kurkkuaan.

Miehet kavahtivat taaksepäin ja päästivät hänet nousemaan ylös. Hän keräsi rashaitelevan nyttin kainaloonsa ja kääntyi kohti puiden takana häämöttävää rajapuomia. Vuoren rinteiden takaa noussut aurinko sai puiden

latvat hehkumaan punaisena.

Rajapuomin toisella puolella ei näkynyt ketään mutta jostakin kuului vaimeasti junnaavan moottorin ääni. Johannes käveli polvet tärysten kohti aamukasteen kostuttamaa puomia. Jokin rasahti hänen selkänsä takana. Johannes kumartui puomin alle. Jalat tuntuivat suunnattoman raskailta ja hän joutui jännittämään kaikki lihaksensa kyetäkseen oikaisemaan itsensä. Hetken ajan hän luuli lyöneensä päänsä kosteaan puomiin. Vasta sitten laukauksen ääni särähti hänen korvissaan ja kaikki pimeni.

Hoitaja istui teltassa Johanneksen sängyn vieressä ja silitti tämän nihkeää otsaa. Haavasta oli valunut valkoiseen siteeseen tumma laikku. Johanneksen suljetut silmät olivat vajonneet kuoppiinsa. Huovasta taiteltu nyytti oli aukaistu ja sekalaiset tavarat oli levitetty vieressä olevalle tyhjälle sängylle. Huulipuna, muutamia halpoja koruja, kasa avattuja kirjeitä. Valokuva, jonka lasi oli murtunut kokonaan niin että kehyksessä oli kiinni enää muutama kiiltelevä murunen. Kuvan päälle oli valunut verta.

Lääkärit saapuivat hoitajan luokse ja tutkivat papereitaan.

– Tämä on sotarikos. Hän ei ollut sentään heikäläisiä. He joutuvat tuomioistuimessa vastaamaan tästä, he puhisivat kasvot närkästyksestä punaisina.

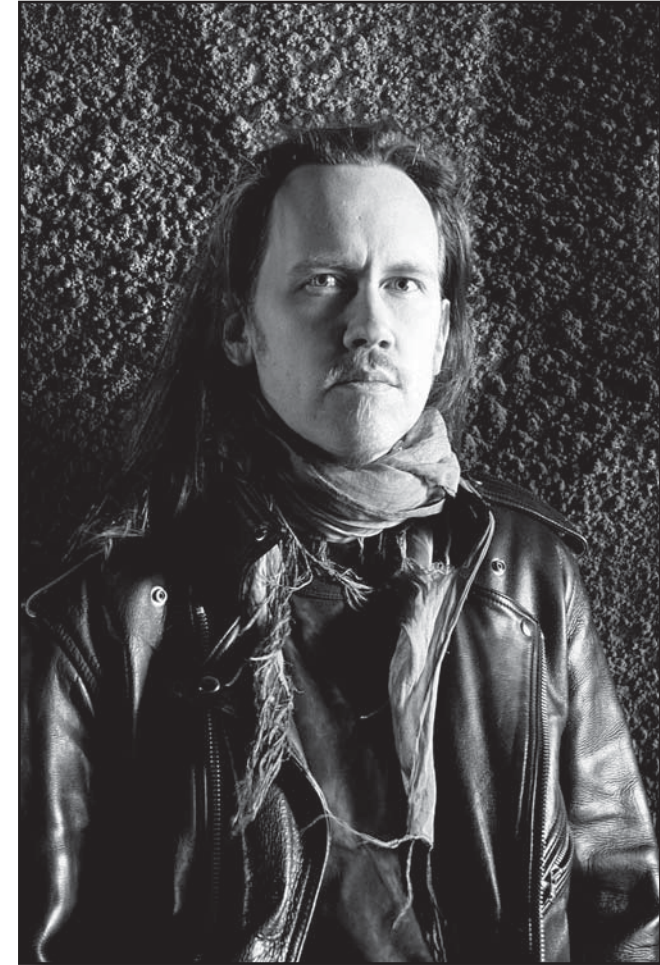
Yksi lääkäreistä huomasi sängyllä lojuvat tavarat ja poimi valokuvan käteensä.

– Kuka on tuonut tämän naisen tavarat takaisin, omaisetko? Me teimme minkä pystyimme. Hänethän on jo kuopattukin, hän ärähti ja heitti kuvan takaisin tyhjälle sängylle.

– Hoitaja, toimittakaa nämä rojut pois, lääkäri lisäsi välinpitämättömästi.

– Ja hänelle on saatava sinkkiarkku. Eihän häntä voi näiden sekaan haudata.

Hoitaja nyökkäsi ja lääkärit poistuivat. Kun teltan oviverho putosi alas, hän asetti tahriintuneen valokuvan Johanneksen jäykistyneiden käsien alle. Muut tavarat hän keräsi huopaan ja vei ne poltettavaksi.

© Jyrki Sahinoja

Juha-Pekka Koskinen on hämeenlinnalainen kirjailija, joka on niittänyt mainetta valtakunnallisissa kirjoituskilpailuissa ja jonka novelleja on julkaistu useissa antologioissa. Esikoisteos *Ristin ja raudan tie* ilmestyi vuonna 2004, *Viisi todistajaa* 2005 ja *Savurenkaita* 2006.